

Lovvedtak 95

(2015–2016)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 363 L (2015–2016), jf. Prop. 95 L (2015–2016)

I Stortingets møte 9. juni 2016 ble det gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i fagskoleloven (om studentrettigheter m.m.)

I

I lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning gjøres følgende endringer:

Ny § 1 b skal lyde:

§ 1 b *Forvaltningsloven*

Bestemmelsene i forvaltningsloven om habilitet i §§ 6 til 10 og om taushetsplikt i §§ 13 til 13 e gjelder ved behandling av saker etter loven her.

Dersom ikke noe annet er bestemt, gjelder forvaltningsloven kapittel III til VI og VIII for avgjørelser om opptak, avsluttende vurdering, annullering av eksamen, bortvisning, utestenging, skikkethetsvurdering, innpassing og fritak etter loven her. Avgjørelser om innpassing og fritak kan påklages etter reglene i § 13.

Godkjenningsvedtak foretatt av NOKUT overfor tilbydere av fagskoleutdanning kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

§ 3 skal lyde:

§ 3 *Organisasjon og ledelse*

Fagskoler skal ha et styre med minst fem medlemmer som øverste ansvarlige styringsorgan.

Styret er ansvarlig for at studentene får den utdanningen som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle *offentlige* tilskudd overholdes, og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med gjeldende lover og regler. Styret er ansvarlig for at *opplysninger* som blir gitt NOKUT og utdanningsøkende, er korrekte og fullstendige.

Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre ved fagskolen dersom ikke noe annet er fastsatt.

Studenter og ansatte skal ha representanter med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning. Studentrepresentantene og ansatterepresentantene velges av og blant studentene og de ansatte.

Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret.

Tilbydere av godkjent fagskoleutdanning skal være registrert i Enhetsregisteret.

Departementet kan gi *forskrift* om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer.

Departementet kan vedta at det kan gjøres unntak fra loven og forskriftene til loven i forbindelse med tidsavgrensede organisatoriske forsøk.

§ 4 Ny overskrift skal lyde:

§ 4 *Tilbyders plikter*

§ 4 annet ledd skal lyde:

Tilbyder skal *gi forskrift* om opptak som inneholder krav til formell utdanning og realkompetanse.

§ 5 Ny overskrift skal lyde:

§ 5 Innholdet i utdanningen og *vitnemål*

§ 5 annet ledd skal lyde:

Fagskolen utferdiger vitnemål om fullført fagskoleutdanning. NOKUT kan gi forskrift om krav til vitnemålets innhold. En student som ikke har fullført fagskoleutdanningen, kan be om karakterutskrift som viser beståtte eksamener og prøver og andre vurderinger studenten har fått.

§ 6 skal lyde:

§ 6 Avsluttende vurdering, eksamen og sensur

Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal sikre det faglige nivået ved vedkommende utdanning. Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.

Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annet arbeid når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for utdanningen.

Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.

Ved ny sensur etter §§ 7 og 8 benyttes én eller flere sensorer som oppnevnes av styret. Minst én sensor skal være ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Hvis den endelige karakteren er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve og karakteren endres etter ny sensur av den skriftlige delen av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener, prøver og annet arbeid. Dette omfatter vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt, vilkår for adgang til ny praksisperiode, bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. Styret kan gi forskrift om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

§ 7 skal lyde:

§ 7 Klage over formelle feil ved eksamen

En student som har vært oppe til eksamen, prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at studenten er eller burde være kjent med forholdet som begrunner klagen. Slik klage skal rettes til fagskolen.

Sensurvedtaket skal oppheves hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne. Ny sensur gjennomføres hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider. I motsatt fall holdes ny eksamen, prøve eller lignende med nye sensorer. Karakterfast-

setting ved ny sensur etter paragrafen her kan påklages etter reglene i § 8.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen fremsatt, løper klagefristen etter første ledd fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Fagskolen eller klageinstansen kan bestemme at det skal foretas ny sensur eller holdes ny eksamen, prøve eller lignende hvis det er begått formelle feil som kan ha hatt betydning for én eller flere studenters prestasjon eller bedømmelse av denne.

Styret er klageinstans for institusjonens vedtak etter paragrafen her.

§ 8 skal lyde:

§ 8 Rett til begrunnelse. Klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Hvis karakteren kunngjøres elektronisk og studenten kan kreve begrunnelse på tilsvarende måte, må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra karakteren blir kunngjort. Ved annen type kunngjøring må krav om begrunnelse fremsettes innen én uke fra studenten fikk kjennskap til karakteren, men likevel ikke mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelsen skal være gitt innen to uker etter at studenten har bedt om dette. Dersom begrunnelsen ikke kan gis innen to uker, skal studenten varsles om dette og samtidig få oppgitt når begrunnelsen kan ventes. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsippene som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Begrunnelsen kan gis muntlig eller skriftlig.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studentene etter at karakteren er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensur skal da foretas. Ved ny sensur skal sensorene ikke få opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen. Er det fremsatt krav om begrunnelse eller klage over formelle feil, løper klagefristen etter denne paragrafen fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal fremsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annet arbeid som bedømmes med karakter, eller om klage skal fremsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.

Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages.

Karakterfastsetting ved ny sensur etter paragrafen her kan ikke påklages.

Nåværende § 8 blir ny § 15.

§ 9 skal lyde:

§ 9 Annullering av eksamen m.m.

Styret kan annullere resultatet av en eksamen, prøve eller annet arbeid som bedømmes med karakter som en student har fått adgang til å avlegge ved å benytte et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden. Det samme gjelder for godkjenningen av et emne som en student på et tilsvarende urettmessig grunnlag har fått adgang til å delta i. Styret kan også annullere resultatet av en eksamen, prøve eller lignende og godkjenningen av et emne dersom en student forsettlig eller grovt uaktsomt har fusket, eller forsettlig har forsøkt å fuske, i forbindelse med eksamenen, prøven eller lignende eller under gjennomføringen av emnet.

Styret kan annullere fritak for eller innpassing av utdanning og kompetanse som en student har fått ved å benytte et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden.

Vedtak om annullering etter første og annet ledd kan påklages av studenten til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Adgangen til annullering foreldes ikke.

Etter at det foreligger vedtak om annullering, skal eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter leveres tilbake til fagskolen. Et endelig vedtak om annullering etter første eller annet ledd utgjør et særlig tvangsgrunnlag etter tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 13.

Nåværende § 9 blir ny § 16.

§ 10 skal lyde:

§ 10 Utestenging og bortvisning

En student som tross skriftlig advarsel fra fagskolen, gjentatte ganger opptrer på en måte som virker grovt forstyrrende for medstudenters arbeid, eller for virksomheten ved fagskolen ellers, kan etter vedtak av styret bortvises fra fagskolen i inntil ett år. Hvis en student på tross av skriftlig advarsel fra fagskolen ikke etterkommer et vedtak om bortvisning, kan styret vedta å utestenge studenten fra utdanningen i inntil ett år.

Styret kan vedta at en student som har skapt fare for liv eller helse for, eller har opptrådt grovt usømmelig overfor, noen som studenten har møtt i forbindelse med undervisning eller praksisopplæring, skal utestenges fra fagskoleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudier og fratras retten til å gå opp

til eksamen i slik utdanning ved fagskolen i inntil tre år. Det samme gjelder dersom en student har brutt lovfestet taushetsplikt.

Styret kan vedta at en student som har benyttet et falsk vitnemål, andre falske dokumenter eller annen form for uredelig opptreden som nevnt i § 9 første og annet ledd, eller som har fusket eller forsøkt å fuske som nevnt i § 9 første ledd tredje punktum, skal utestenges fra all utdanning ved fagskolen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved fagskolen i inntil ett år. Tilsvarende gjelder for en student som forsettlig har medvirket.

Et vedtak om å bortvise eller utestenge en student kan bare treffes med minst to tredels flertall i styret. En student har rett til å uttale seg før det treffes vedtak i en sak om bortvisning og utestenging. Vedtaket kan påklages til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Nåværende § 10 blir ny § 17.

§ 11 skal lyde:

§ 11 Vurdering av skikkethet

Departementet gir forskrift om at fagskolen skal vurdere om den enkelte student i bestemte utdanninger er skikket for yrket. Vurderingen skal skje gjennom hele utdanningen.

Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

Styret kan vedta at en student ikke er skikket for yrket. Blir det fattet slikt vedtak, kan studenten utestenges fra utdanningen.

Et vedtak om at en student ikke er skikket for et yrke og et vedtak om å utestenge en student fra fagskoleutdanning som følge av at studenten ikke er skikket for yrket, kan bare treffes med minst to tredels flertall i styret. En student har rett til å uttale seg før det treffes vedtak i en sak om skikkethet eller utestenging. Vedtaket kan påklages til nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om vurderingskriterier, saksbehandling og klage ved vurdering av skikkethet.

Nåværende § 11 blir ny § 18.

Ny § 12 skal lyde:

§ 12 Krav til politiattest

Ved opptak til eller underveis i utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisopplæring, kan det kreves at studentene legger frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøving, gjelder disse tilsvaren-

de for studenter som deltar i praksisopplæring eller klinisk undervisning.

En student som er dømt for forhold som innebærer at studenten må anses som uskikket til å delta i arbeid med bestemte grupper mennesker, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning. Studenten kan bare utestenges dersom praksisopplæring eller klinisk undervisning må regnes som uforvarselig på grunn av kontakten studenten da får med mennesker.

Den som er siktet eller tiltalt for straffbart forhold som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd, eller i regler om krav til politiattester som nevnt i annet ledd, kan utestenges fra praksisopplæring eller klinisk undervisning til rettskraftig dom foreligger eller saken er henlagt. Studenten kan bare utestenges dersom praksisopplæring eller klinisk undervisning må regnes som uforvarselig på grunn av kontakten studenten da får med mennesker.

Styret avgjør, etter uttalelse fra fagskolen, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring.

Vedtaket om utestenging etter denne bestemmelsen kan påklages til det nasjonale klageorganet for fagskoleutdanning.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling ved utestenging på grunn av straffbare forhold.

Ny § 13 skal lyde:

§ 13 Klageordning og klageorganer

Fagskoler skal opprette en lokal klagenemnd som skal behandle klager over enkeltvedtak. Styret kan bestemme at klagenemnda også skal behandle andre klagesaker for studentene og saker etter §§ 7, 9, 10, 11 og 12. Saker etter disse paragrafene kan ikke behandles av andre organer ved fagskolen.

Den lokale klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Lederen og varamedlemmet for lederen skal fylle de lovbestemte kravene for lagdommere. Lederen og varamedlemmet for lederen skal ikke være ansatt ved fagskolen. To av medlemmene skal være studenter.

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller varamedlemmet for lederen og to andre medlemmer er til stede.

Den lokale klagenemndas vedtak i saker om fagskolens enkeltvedtak kan ikke påklages.

Departementet gir forskrift om et nasjonalt klageorgan for fagskoleutdanning som skal behandle klager på enkeltvedtak for bestemte områder.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandlingen i klagesaker.

Ny § 14 skal lyde:

§ 14 Godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning

NOKUT avgjør etter søknad fra enkeltpersoner om utdanning fra utenlandsk fagskole eller annen yrkesrettet utdanning fra utlandet på tilsvarende nivå, skal gis generell godkjenning, slik at utdanningen i nivå og omfang godkjennes som sidestilt med godkjent fagskoleutdanning. Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og klageadgang etter denne bestemmelsen.

Ny § 17 skal lyde:

§ 17 Beskyttelse av betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole

Betegnelsene fagskoleutdanning og fagskole kan bare benyttes om utdanninger og tilbydere som har godkjenning etter § 2. Bare den som har godkjenning fra NOKUT etter § 2, kan benytte seg av markedsføring hvor det blir gitt inntrykk av å ha slik godkjenning.

Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om forbud mot bruk av betegnelse eller navn som uriktig gir inntrykk av å ha slik godkjenning, eller som er egnet til å forveksles med en betegnelse nevnt i første ledd.

Departementet kan etter søknad gi dispensasjon for etablerte sammensatte betegnelser som ikke er egnet til å forveksles med betegnelsene nevnt i første ledd.

Den som forsettlig eller uaktsomt benytter seg av betegnelsene fagskoleutdanning eller fagskole i strid med første eller annet ledd, kan ilegges overtredelsesgebyr av departementet.

Foretak som bruker betegnelsene fagskoleutdanning eller fagskole i strid med første eller annet ledd, kan ilegges overtredelsesgebyr. Dette gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist forsett eller uaktsomhet.

Departementet kan gi forskrift om utstedelse, størrelse, forfall, klage, overprøving og lemping av overtredelsesgebyret. Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Olemic Thommessen

president